

L'exposició "El fil de la Història" del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona: Patrimoni, història i educació en col·laboració.

L'exposició "El fil de la Història. Centcelles, el nostre objectiu: un projecte educatiu per a compartir" – organitzada pel Museu Nacional Arqueològic de Tarragona amb la col·laboració de l'Ajuntament de Constantí, l'Arxiu Municipal de Constantí, el Col·legi Turó, l'Escola Centcelles, l'Escola Mossèn Ramon Bergadà, l'Institut de Constantí i el patrocini de l'empresa Repsol– més enllà de recollir i presentar els principals treballs realitzats durant les cinc edicions del projecte "Centcelles, el nostre objectiu", vol ser una plataforma i una oportunitat de reflexió global sobre el valor de la Història –ara i aquí–, sobre el paper del patrimoni per al seu coneixement, sobre la responsabilitat d'aquest patrimoni i dels museus, en general, en el seu paper educador i de desenvolupament social i, fonamentalment, sobre la necessitat i capacitat de proposar i de portar a terme projectes col·laboratius que incideixin –més enllà dels objectius particulars i de les estratègies sectorials– en un benefici global per a la societat actual.

Coincidint amb la cinquena edició del projecte educatiu "Centcelles, el nostre objectiu", la proposta de treball per al curs 2016-2017 va ser la d'organitzar una exposició, una part de la qual pogués recollir les reflexions i els treballs fets durant el curs per part de tots els participants, que permetés –tirant del fil de la Història– conèixer de primera mà –situant l'alumnat en el centre del procés– el valor de la Història i les eines que es poden utilitzar per al seu coneixement. Entre d'altres el patrimoni, concretat, en aquest cas, en el conjunt monumental de Centcelles, l'element patrimonial més antic de Constantí, eix del nostre projecte, declarat Patrimoni Mundial l'any 2000 i gestionat pel MNAT.

Per què el format d'una exposició?

Segurament, podríem dir que exposar és una de les finalitats més importants de l'activitat d'un museu i la seva forma de difusió més rellevant. Tenint en compte, a més, la diversitat de formats que –amb les noves tecnologies– pot adoptar.

Exposar implica posar alguna cosa en evidència, mostrar-ho, però, també, posar en relació, establir vincles i participacions. En aquest sentit, el format expositiu es contempla com una interacció entre diversos protagonistes. En aquest cas entre tots els participants en el projecte "Centcelles, el nostre objectiu" i totes les persones que poguessin participar en la visita d'aquesta exposició.

Exposar pot significar, també, arriscar, arriscar-se. És en aquest sentit, també, que es proposava aquesta línia de treball, com un nou pas en aquest projecte cooperatiu, cercant noves vies de desenvolupament, que es volien compartir amb tothom.

Contingut i formalització

L'exposició està estructurada en tres àmbits:

- **Tirant del fil de la història...**
- **Centcelles, el nostre catalitzador històric!**
- **"Centcelles, el nostre objectiu": Un projecte per a l'educació i la participació ciutadana.**

El primer àmbit –**Tirant del fil de la Història..**– recull els treballs realitzats durant el curs 2016-2017 del projecte "Centcelles, el nostre objectiu", que han estat la resposta a algunes de les preguntes, que ens vam formular: Què és la Història? Per què ens interessa o ens pot interessar conèixer-la? Quina importància poden tenir les "nostres" històries i les dels nostres avantpassats? Ens pot servir aquest coneixement ara i aquí?

Per intentar respondre-les vam concretar què ens agradaria saber, o què ens serviria d'ajuda per apropar-nos i avançar en aquest coneixement. Vam pensar que seria interessant partir del que tenim més proper: nosaltres, les nostres famílies, els nostres avantpassats, les nostres escoles i el nostre poble. *La meua història també escriu la Història, Història de les escoles de Constantí i Constantí, l'espai viscut* constitueixen els apartats d'aquest àmbit, en els que han estat treballant durant tot el curs els diferents centres

participants i que ens mostren des de la història/les històries personals, l'evolució dels espais educatius propers, fins arribar a l'espai comú, que és Constantí. En un recorregut que ens porta des del moment actual fins les portes de Centcelles, l'element patrimonial més antic que es conserva a Constantí –eix del nostre projecte– i que se'ns ofereix com un element de desenvolupament del coneixement històric.

En el segon àmbit de l'exposició, **Centcelles, el nostre catalitzador històric!**, es presenten les diferents eines utilitzades i les propostes al voltant de les quals s'ha generat el procés de treball, recollit en els següents apartats: *Hem treballat a Centcelles* –amb la realització de tallers i activitats de reconstrucció històrica; *Hem utilitzat l'exposició “Re-descobrint Centcelles”* –per aprofundir en el coneixement d'aquest element patrimonial i en els llenguatges expositius– *Hem conegut com es fa una exposició* –a més dels llenguatges expositius, hem hagut d'apropar-nos a la metodologia i als processos d'organització d'una exposició–; *Hem incorporat al projecte l'Arxiu Municipal de Constantí* –com una altra font patrimonial fonamental per conèixer la història de Constantí i el patrimoni documental–; *Hem compartit els nostres treballs*. *Hem après els uns dels altres* –a través d'una jornada de presentació dels treballs realitzats cada curs, dins de la Setmana Cultural de Constantí, que ha estat un altre dels eixos del projecte–; *Hem anat a conèixer altres elements patrimonials* –com a reconeixement per la feina feta durant el curs els alumnes participants en el projecte han anat a conèixer altres patrimonis, que poguessin complementar i ampliar el treball realitzat.

El tercer àmbit de l'exposició, **“Centcelles, el nostre objectiu”: Un projecte per a l'educació i la participació ciutadana**, recull les principals propostes realitzades dins del projecte “Centcelles, el nostre objectiu” durant les cinc primeres edicions. Un projecte educatiu i de participació ciutadana envers el patrimoni, impulsat i coordinat pel MNAT en col·laboració amb l'Ajuntament de Constantí, que compta amb el patrocini de l'empresa Repsol i la participació de tots els centres educatius de Constantí: Escola Centcelles, Escola Mossèn Ramon Bergadà, Institut Constantí i Col·legi Turó.

A l'exposició es poden veure tots els materials interactius, audiovisuals, originals, maquetes, etc. elaborats dins del projecte, així com documents i altres elements i objectes, recollits i documentats durant el procés de treball. Es poden veure i experimentar, també, els principals projectes desenvolupats durant aquestes cinc edicions.

L'exposició ha comptat amb l'edició del catàleg digital: <https://goo.gl/CK6TZu>

Al seu entorn es van programar tallers i visites guiades a l'exposició, el programa “Llegim el patrimoni. Literatura i Història”, Club de lectura dedicat al llibre SPQR. Una història de la Antigua Roma, de Mary Beard (<http://www.mnat.cat/?page=activitats-detall-cicles-actuals&id=llegim-el-patrimoni&idAct=132>) i el cicle “Clàssics a escena. El fil de la Història. La meua Roma” (<http://www.mnat.cat/?page=activitats-detall-cicles-actuals&id=classics-a-escena&idAct=135>)

Ha rebut el Premi Musa 2017 a la millor exposició sobre el món antic, concedit per la Revista Auriga, en la XXV edició dels seus premis.